

GAZETA OFICIALĂ

PUBLICATĂ DE

CONSILIUL DIRIGENT AL TRANSILVANIEI, BANATULUI

== ȘI ȚINUTURILOR ROMÂNESTI DIN UNGARIA. ==

Decret Regal

pentru convocarea Corpului electoral

FERDINAND I.

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională Rege al României.

La toți de față viitori sănătate!

Asupra raportului președintelui consiliului Nostru de miniștri cu Nr. 1526. din 1919.

Văzând și jurnalul consiliului de miniștri cu Nr. 2334 din 2 Octomvrie 1919.

Am decretat și decretăm:

ART. 1. Alegerile generale pentru Adunarea deputaților și pentru Senat, fixate prin decretul de convocare a corpului electoral cu Nr. 3589 din 19 August 1919. pentru zilele de 5, 6, 7, 10, 11 și 12 Octomvrie, se amână, atât pentru vechiul regat și Basarabia, cât și pentru Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș la termenele prevăzute sub art. 2.

ART. 2. Alegerile pentru Adunarea deputaților vor avea loc în zilele de 2, 3 și 4 Noemvrie a. c., iar alegerile pentru Senat în zilele de 7 și 8 Noemvrie a. c. Alegerile senatorilor de către colegiile universitare din București, Cernăuți, Cluj și Iași, vor avea loc în ziua de 9 Noemvrie a. c.

ART. 3. Alegerile în vechiul teritor al Regatului, în Basarabia, Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș, se vor face pe baza decretelor-legi electorale respective.

ART. 4. Declarațiunile de candidatură, făcute în vederea termenelor din decretul de convocare anterioare, rămân valabile. Modificațiile la aceste declarațiuni, precum și noile declarațiuni de candidatură, se vor face, în termenele prevăzute în art. 29 din decretul-lege cu Nr. 3402, art. 50 din decretul lege cu Nr. 3620 și art. 38 din decretul-lege cu Nr. 3621, adică în vechiul regat, în Basarabia și în Bucovina până la 17 Octomvrie inclusiv pentru Adunarea deputaților și până la 22 Octomvrie inclusiv pentru Senat, iar în Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș, până la 24 Octomvrie pentru Adunarea deputaților și până la 29 Octomvrie inclusiv pentru Senat. Declarațiunile

de candidatură pentru colegiile universitare se vor face până la 8 Noemvrie inclusiv.

Toate termenele prevăzute în decretul-lege electoral privitoare la vechiul regat, Basarabia, Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș, se vor socoti față de data alegerilor stabilită prin decretul de față.

ART. 5. Noulle Adunări, legiuitoare constituante sunt convocate în București în ziua de 29 Noemvrie 1919.

ART. 6. Președintele consiliului de miniștri este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în Sinaia, la 2 Octomvrie 1919.

FERDINAND.

Președintele consiliului de miniștri:

General de corp de armată, *Artur Văitoianu*

Nr. 4280.

REGATUL ROMÂNIEI.

Consiliul Dirigent. — Resortul afacerilor interne

și

Comandamentul zonei de supraveghere din Transilvania.

Ordonanță

pentru regularea dreptului de întrunire și a censurei de presă de timpul campaniei electorale.

Pentru timpul campaniei de alegerea de deputați și senatori privitor la dreptul de întrunire și censura de presă ordonăm următoarele:

ART. 1. Întruniri publice se pot ținea de cetățeni investiți cu drept electoral după prevederile decretului-lege electorală, cu observarea normelor cupriase în articolele următoare:

ART. 2. Întrunirile publice vor fi anunțate în orașe la șeful poliției, în comune mari și mici la prim-pretor, cu trei zile înaintea datei hotărâte pentru întrunire.

Întrunirile vor avea loc numai între orele 8 dimineața și 6 seara, iară după 6 ore soara numai în local închis.

Anunțarea se va face în scris, de către cel puțin 3 cetățeni cu drept de alegător din circumscripția electorală. Acești 3 cetățeni își dovedesc dreptul de

alegător prin extras din lista alegătorilor, sau prin certificatul de alegător. În anunțare se va arăta ziua, ora, locul de întrunire, programul de discuție al întrunirii, cum și categoria persoanelor chemate la întrunire, cu indicarea aproximativă a numărului acelor și a localităților, în care locuiesc.

Autoritatea în drept (șeful poliției în orașe, prim-pretorul în comune mari și mici) va da adevărul cetățenilor cari au anunțat întrunirea, indicând ziua și ora, pentru care a fost anunțată.

Intrunirea anunțată după prevederile acestei ordonanțe nu poate fi oprită dacă convocatorii dovedesc, că sunt membrii ai unui partid politic organizat, sau dacă dau garanții și răspund pentru menținerea ordinii publice.

Autoritatea din considerații de siguranță poate hotărî, ca întrunirea să fie ținută în alt local și la altă oră decât cea anunțată.

Dacă autoritatea competentă nu a dat rezoluție asupra anunțării în termen de 12 ore, întrunirea anunțată se poate ține.

Autoritatea va încunoștința despre întrunirea anunțată și comendarea pieței celei mai apropiate. Biletele de liberă circulație în circumscripția electorală pentru candidații și însoțitorii lor cu domiciliul în afară de județ va libera președintele biroului electoral-central, sau resortului de interne.

ART. 3. Din discuția întrunirilor publice sunt excluse chestiunile militare, de siguranță și integritatea teritorială a statului, de susținerea ordinii publice cum și instigarea în contra împlinirii ordinelor date de autorități.

ART. 4. La începutul fiecărei întruniri se va alege președinția. Până ce președinția își începe activitatea sunt răspunzători pentru ordine cetățenii, cari au anunțat întrunirea, după deschiderea întrunirii sunt răspunzători și membrii președinției.

Președinția și cetățenii, cari au anunțat întrunirea, sunt răspunzători pentru observarea ordinii de zi și pentru respectarea celor prevăzute la art. 3.

ART. 5. La întrunire va fi reprezentată autoritatea polițienească și de câte ori se va judeca cu cale și cea militară.

Reprezentantul autorității are dreptul în caz de turburare a ordinii, de neobservare a programului anunțat, sau din violarea prevederilor art. 3, după două somonțiuni rămase fără rezultat să disolve întrunirea.

ART. 6. Pentru durata campaniei electorale în presă se vor putea discuta liber toate chestiunile de politică internă, cu excepțiunea celor înșirate la art. 3.

Serviciile de cenzură la exercitarea atribuțiilor se vor restrânge numai la controlul chestiunilor excluse din discuția publică prin art. 3, admițând a se publica liber articolele privitoare la toate celelalte chestiuni interne.

ART. 7. Cu ultima zi fixată pentru ținerea alegerilor de deputați și senatori, dispozițiile articolelor 1—6 își perd valabilitatea, rămânând în vigoare actualele ordonanțe.

ART. 8. Contravenienții la dispozițiile prevăzute la articolele 1—4 vor fi urmăriți după ordonanțele comandamentelor militare.

Urmărirea pentru contravenții nu prejudică la răspunderea de drept penal pentru eventuale infracțiuni ce s'ar săvârși prin graiul viu în întrunire sau prin presă. Aceste infracțiuni vor fi urmărite prin judecătoria ordinară.

Sibiu, în 19 Septembrie 1919.

Juliu Maniu,

General Petala,

Președintele Cons. Dirig. și comandantul zonei de supraveghere din Transilvania.

Nr. 14,004.

Nr. 9,851.

Resortul afacerilor interne.

Ordin circular

pentru fixarea zilelor de alegere și pentru prezentarea candidaturilor.

Întru executarea înaltului Decret regal Nr. 4230 din 2 Octombrie 1919, pentru Transilvania, Banat și Ținuturile românești din Ungaria ordonăm următoarele:

1. Alegerile pentru Adunarea deputaților se vor ține în ziua de 2 Noiembrie 1919, iar cele pentru Senat în ziua de 7 Noiembrie 1919.

2. Președinții birourilor electorale se vor prezenta la reședința circumscripției pentru a primi declarațiile de candidatură pentru alegerile la Adunarea deputaților în ziua de 24 Octombrie 1919, pentru alegerile la Senat în ziua de 29 Octombrie 1919.

3. Birourile electorale centrale vor face dispozițiile necesare cu observarea acestor termene.

Sibiu, 4 Octombrie 1919.

P. șeful de resort:

Dr. Onisor,

secretar general.

Nr. 15,000.

Parte oficială

Decret Nr. XVIII.

privitor la modificarea §-ului 5 din art. de lege XXVIII din anul 1908

Consiliul Dirigent din Transilvania, Banat și Ținuturile românești din Ungaria a decretat și decretează:

ART. 1. Paragraful 3 din art. de lege XXVIII din anul 1908 se scoate din vigoare.

ART. 2. Dela 1 Octombrie 1919 intră în vigoare următoarea dispoziție:

Dacă în legătură cu fabricarea alcoolului se vor

fabrica și drojdiuțe comprimate, după fiecare hectolitru graad alcool fabricat se va vârsa în vistieria stăului separat încă 10 coroane dare.

ART. 3. Executarea acestui decret este încredințată Șefului Resortului Finanțelor.

Sibiiu, la 12 Septembrie 1919.

Dr. Aurel Vlad, *Juliu Maniu,*
șeful resortului finanțelor Președintele Consiliului Dirigent

Resortul Afacerilor Interne.

Ordonanță

relativă rechiziționarea localurilor și locuințelor necesare pentru oficiile publice și funcționarii publici de pe teritoriul administrat de Consiliul Dirigent.

Deoarece oficiile și funcționarii nu pot fi plasați în localuri și locuințe potrivite, din motivul că:

funcționarii fostului stat ungar, cari nu au depus jurământul de fidelitate și nu îndeplinesc nici un serviciu de interes public, ocupă și azi o mare parte din din locuințele disponibile din orașe;

o altă parte a populațiunii, fără absolută nevoie a imigrat de curând din provincie în orașe, agravând problema locuințelor;

iar o altă parte a populațiunii ocupă locuințe, cari depășesc nevoile lor absolute:

se vor putea rechiziționa pe seama oficiilor și funcționarilor publici următoarele locale, locuințe și încăperi:

ART. I. 1. Acelea localuri, locuințe și încăperi, a căror detentor speculează cu ieie în vre-un mod prevăzut în p. 6 și 7 art. 38 din ordonanța Nr. 4180—1917. M. E.

2. În cazul, când cineva ține în chirie sau sub orice alt titlu o locuință, local sau încăpere, care depășește nevoile lui temeinice, atunci — ținându-se cont de referințele de traiu ale respectivului, — se poate rechiziționa acea parte a respectivei locuințe etc. care nu este absolut reclamată de nevoile sale.

3. Astfel de locuințe etc. cari în prezent servesc de birouri sa prăvălii.

ART. II. Dacă în modul indicat în art. precedent nu s'ar putea ajunge pe deplin scopul urmărit, atunci se pot rechiziționa și încăperi, cari după normele stipulate acolo (art. I) nu se pot socoti ca disponibile.

În acest caz se poate de chiriașilor, detentorilor de până atunci ai acestor încăperi rechiziționate, drept recompensație alte încăperi. Acestea noi încăperi nu trebuie neapărat să fie egale în număr și în confort cu cele rechiziționate.

Singura normă în privința aceasta este, ca noile încăperi să corespundă după putința absolutelor nevoi ale respectivului detentor.

Mutarea din încăperea rechiziționată în cea nouă se face pe cheltuiala biroul i de încvartirare.

ART. III. Pentru încetarea contractului de chirie provocat prin rechiziționare — părțile nici una față de alta și nici față de biroul de încvartirare nu pot formula pretențiuni de despăgubiri.

Art. IV. La rechiziționarea încăperilor mobilate se consideră ca rechiziționat și mobilierul aflat în ele.

ART. V. Suma chiriei pentru încăperilor rechiziționate o stabilește biroul de încvartirare, în înțelegere cu părțile.

ART. VI. Convențiunile făcute în scopul de-a eluda dispozițiunile cuprinse în prezenta ordonanță se consideră nule de drept.

Toate acelea dispozițiuni și sancțiuni prevăzute în ordonanța Nr. 4180—1917 M. E. cari nu sunt în contradicție cu dispozițiunile prezentei ordonanțe, se mențin și pe mai departe în vigoare.

ART. VII. Autoritatea, care în drept să execute în mod definitiv dispozițiunile acestei ordonanțe, este biroul de încvartirare, care funcționează în fiecare oraș, sau un alt organ, căruia Consiliul Dirigent i-ar da delegație specială în scopul acesta.

Art. VIII. Această ordonanță intră în vigoare numai decât.

Din ședința Consiliului Dirigent, ținută în 20 Septembrie 1919.

P. Președintele Consiliului Dirigent și șeful resortului de interne:

Dr. Onisor,

secretar general.

Nr. 14,005.

Ordin circular

Cătră toți subprefecții județelor.

Din partea fostului guvern ungar s'a acorda la cerere în anul trecut funcționarilor dela administrația județeană, dela orașele cu consiliu, precum și secretarilor comunali și cercuali, o anticipațiune de salar în scopul procurării articilelor de prima necesitate încă de cu toamna.

Aceasta anticipațiune ar fi fost să se detragă funcționarilor în 12 rate lunare, începând cu 1 Noembrie a. t.

Ulterior s'a dispus, tot din partea fostului guvern ungar, ca aceasta detragere să nu se efectuiască.

Pentru a se putea face pașii receruți pentru obșcrierea acestor anticipațiuni. Vă recercăm de a dispune, că contabilitatea centrală coordonată direcțiunii financiare, pentru funcționarii județeni și separat pentru secretarii comunali și cercuali, iar pentru funcționarii orașelor cu consiliu, ce aparțin de prezent jurisdicțiunii. Dv. prin contabilitatea respectivelor orașe, să se facă un tablou esact despre toți acei funcționari, care au

cerut și primit anticipațiunea de sub întrebare, și dacă respectivii au restituit ceva din aceea, cât li s'a detras din salariu?

Tabloul astfel pregătit și verificat de Dv. să ni-l înalțați în termen de 20 zile.

Sibiu, la 24 Septembrie 1919.

p. șeful de resort:

Dr. Onisor,

secretar general

Nr. 5,174.

Resortul Justiției.

Ordonanță

privitoare la moratoriu în legătură cu starea de războiu.

§. 1. Toate dispozițiile de moratoriu, ce nu sunt încă desființate, cu excepția celor indicate mai jos, se scot din vigoare.

§. 2. Toate datoriile, pentru cari în baza ordonanței Nr. 3108—1918 M. E. (dată pentru județul Ciuc și plasele Kézsd și Kovaszna din județul Treisc. une) s'a acordat moratoriu, se vor plăti în două rate egale și anume, atât capitalul, cât și dobânzile scadente: rata întâi în luna Noembrie 1919, rata a doua în luna Ianuarie 1920, în ziua corespunzătoare scadenței originale, care se va constata pe baza contractului, sau a ordonanțelor anterioare, iar întrucât nu s'a fixat ziua scadenței, în ziua din urma acestor două luni. Dobânzile se vor socoti până la ziua achitării.

Ce privește scadența celorlalte datorii neînșirate în ordonanța menționată, se vor lua de bază dispozițiile contractului, sau ale legii.

§. 3. Ordonanța de moratoriu Nr. 1380—1915 M. E. (Igazságügyi Közlöny din anul 1915 Nr. 4 pag. 127) și Nr. 3021—1915 M. E. (Igazságügyi Közlöny din anul 1915 Nr. 8 pag. 471) rămân în vigoare.

§. 3. din ordonanța Nr. 1380—1915 M. E. se modifică astfel:

Această ordonanță se aplică față de:

1. persoanele, cari fac parte din efectivul puterii armate române;

2. jandarmeria, corpul agenților fișcaii sau silvici dacă se atașază potrivit §. 2. art. de lege XX 1886 miliției, precum și acei membri ai jandarmeriei și ai corpului agenților silvici, cari sunt detașați de Consiliul Dirigent pentru serviciul militar de apărare al frontierelor;

3. persoanele, cari în virtutea art. de lege XXX. 1912 §. 7. sau în virtutea art. de lege LXVIII din 1912 despre prestațiuni militare, sunt detașați de Consiliul Dirigent la serviciu în interesul armatei române;

4. persoanele civile, cari sunt împărțite în calitate oficială pe lângă armata română în stare de

mobilizație, sau se țin de conduita acestei armate, sau fac serviciu sanitar chiar și voluntar pe lângă armata română mai, departe față de prizonierii și ostaticii făcuți prin inamic dela 1 Decembrie 1918, precum și față de persoanele cari rezidă în locuri, unde în urma războiului judecătoria nu pot funcționa;

5. față de persoane, cari sub durată războiului mondial au ajuns și sunt și azi în captivitate de războiu;

6. față de acei cetățeni români, cari în urma războiului român din 1916 s'au refugiat în regatul român, ori în alte țări, sau au fost internați, sau deținuți prin autoritățile ungare, pentru infracțiuni politice ce s'a pretinde că le-ar fi săvârșit în interesul Statului român.

§. 4. Din ordonanța 12000/1915 I. M. E. (Igazságügyi Közlöny Nr. 7 din anul 1915 pag. 394) rămân în vigoare §§ 9, 10, 11, 12, și 16—22. însă numai în favorul celor menționați în §-ul 3-al acestei ordonanțe.

§. 5. Dacă va sosi dela judecătorii străine comisiile regatorii pentru ordonarea execuției silită față de cei menționați în §-ul 3 al acestei ordonanțe, judecătorul, după ce va constata din oficiu, că execuția silită în virtutea principiului de reciprocitate și a convențiilor internaționale se poate ordona, va cerceta amănunțit și actul autentic adnexat la cererea de execuție, în ce privește drepturile debitorului, normate în ordonanțele de moratoriu menționate în vigoare, precum și dreptul referitor la termenul de plată și să va îngriji, ca aceste drepturi să fie respectate.

Dacă judecăt rul se va convinge, că cererea de execuție și actul adnexat nu întrunește condițiile recerute, se respinge cererea, fără considerare, că judecătoria străină a constatat, că creanța, pentru care se cere execuția silită, nu cade sub moratoriu.

În cazuri dubioase judecătoria română va putea cere dela judecătoria străină deslușirile de lipsă.

§. 6. Contra deciziei, prin care s'a ordonat execuție silită pe baza unei hotărâri judecătorești din străinătate, urmăritul, adică cei menționați în §-ul 3 al acestei ordonanțe, au dreptul a înainta, afară de recursul admis în virtutea §-ului 40 din art. de lege LIV 1912, în termen de 15 zile dela înmanuarea deciziei, excepțiune, pentru că s'a ordonat execuția silită contra dispozițiilor din §-ul 5.

La caz, că s'a înaintat excepțiune, procedeu de urmărire nu se va putea continua, dar actele săvârșite vor rămânea în vigoare. Judecătorul în privința ordonării execuției silită va aduce hotărâre după ascultarea părților. Referitor la excepțiune se vor aplica §§ 129, 134, 135, 140 și 141 din art. de lege I. 1911.

Dispozițiile §-ului 141 din art. de lege I. 1911 se va aplica și în cazul, când urmăritul e în tardivitate cu excepțiunea.

§. 7. Dispozițiile privitoare la procedura de fău-

ment și la concordat din §-ul 4 al ordonanței 50900/1917 l. M. E. rămân în vigoare, dar numai în favorul celor menționați în §-ul 3 al acestei ordonanțe.

§. 8. Tot numai în interesul celor enumerați în §-ul 3 din această ordonanță vor rămânea în ființă §§ 3, 4, 6, 7, 25, 29, 32, 33, 34, 35 și 39 din ordonanța 2807/1915 M. E. (Igazságügyi Közlöny din anul 1915 Nr. 7. pag. 371).

§. 9. Pualificațiunile obligatoare se vor face în „Gazeta Oficială“.

§. 10. Cu executarea acestei ordonanțe se încredințează șeful de resort al justiției.

§. 11. Ordonanța de față se va pune în aplicare în ziua publicării în „Gazeta Oficială“.

Sibiu, la 2 Septembrie 1919.

Dr. Aurel Lazar, *Juliu Maniu,*
șeful resortului de justiție. Președintele Consiliului Dirigent.
Nr. 1216.

Resortul cultelor și al instrucțiunii publice.

Universitatea din Cluj.

Comunicat oficial.

În urma denegării jurământului oficial din partea profesorilor dela universitatea din Cluj, Consiliul Dirigent român s'a văzut necesitat să-i dimită din serviciu și să ia măsuri pentru organizarea universității și pentru numirea de profesori noi la toate catedrele celor patru facultăți. În consecință Consiliul Dirigent a stabilit pentru cele patru facultăți ale universității din Cluj următoarele catedre și a numit la ele pe persoanele însemnate alături:

Lista catedrelor la Universitatea din Cluj și a profesorilor numiți la catedre de către Consiliul Dirigent.

I. Facultatea de Litere și Filozofie.

1. *Filozofia teoretică* (ordinariat), Logica, Teoria cunoștinței, Metafizica și Istoria filozofiei, *Dr. Marin Ștefănescu*, profesor ordinar.

2. *Filozofia practică* (ord.) (Sociologia, Etica, Estetica și Politica, cu istoricul acestor discipline) catedră ocupată câte un semestru pe an prin d. Dr. D. *Gusti*, decanul Facultății de litere din Iași.

3. *Psihologia experimentală și comparată* (psihologia animală, infantilă și socială) (ord.) *Dr. T. Ștefănescu-Goangă*. (agregat).

4. *Pedagogia I.* (ord.), *Dr. Onisifor Ghibu* (ord.)

5. *Pedagogia II.* (extra ordinariat) *Dr. Vladimir Ghidionescu* (agregat).

6. *Limba și literatura română I.* (ord.) *Dr. Sextil Pușcariu* (ord.) (transferat dela universitatea din Cernăuți).

7. *Limba și literatura română II.* (ord.) *Dr. Ni-*

colae Drăgan, (ord.) în legătură cu aceste două catedre, încă două lectorate:

1. *Dialectele române transdanubiene*, ocupată prin dl. *Teodor Capidan*, și 2. *Dicțiune românească* (neocupată).

8. *Istoria literaturii române moderne* (ord.) *G. Bogdan-Duică* (ord.).

9. *Estetica literară* (ord.) *Dr. Ioan Paul* (ord.).

10. *Lingvistica* (ord.) invitat *Dr. Sandfeld-Iansen* (Copenhaga).

11. *Fiologia romanică* (ord.) *George Oluglea* (agregat stagiar).

12. *Limba și literatura franceză* (ord.) Un profesor francez. Lector *G. Opreșcu*.

13. *Limba și literatura italiană* (ord.) Un profesor italian și un lector român.

14. *Limba și literatura engleză* (ord.), Un profesor englez. Lector *P. Grimm*.

15. *Filologia germană și cultura coloniștilor germani din sud-estul Europei* (ord.) *Dr. Ottokar Netoliczka* (ord.)

16. *Filologia maghiară* (ord.) neocupată.

17. *Istoria limbii și literaturii maghiare* (ord.) neocupată.

18. *Slavistica* (ord.) *Dr. Iosif Popovici* (ord.)

19. *Bizantologia* (ord.) *Dr. N. Bănescu* (ord.)

20. *Filologia clasică I.* (ordinariat) (limba greacă) *Ștefan Bezdechi* (agregat stagiar).

21. *Filologia clasică II.* (ord.) (limba latină) *Vasilie Bogrea* (agregat).

22. *Istoria antică* (ord.) Catedră ocupată câte un semestru pe an prin dl. *Dr. Vasile Pârvan*, profesor la universitatea din București. Conferențiar *Emil Panaitescu*.

23. *Arhiologia practică* (extraordinariat) *D. Teodorescu* (agregat).

24. *Istoria universală, medie, modernă și contemporană*, (ord.) *Dr. Ioan Ursu* (transferat dela universitatea din Iași).

25. *Istoria veche a Românilor* (ord.) *Alexandru Lăpădatu* (ord.)

26. *Istoria nouă a Românilor* (ord.) *Dr. Ioan Lupăș* (ord.)

27. *Istoria popoarelor sud-vest europene, cu diplomația slavo-română* (extra-ord.) *Dr. Silviu Dragomir* (agregat.)

28. *Istoria generală a artelor* (ord.), a fost chemat un profesor francez. Conferențiar *Dr. Coriolan Petran*.

29. *Etnografie și folclor* (docentură), *Dr. Pericle Pagahagi* (docent însărcinat cu cursuri).

II. Facultatea de Științe.

1. *Matematică I.* (ord.) *Dr. D. Pompei* (detășat dela universitatea din București.)

2. *Matematică* II. (ord.) A. Myller (transferat dela universitatea din Iași).

3. *Matematică* III. (ord.) Doamna A. Myller-Lebedeff (transferată dela universitatea din Iași).

4. *Fizică generală* (ord.) un profesor francez.

5. *Fizică tehnologică* (ord.) Augustin Maier (ord.)

6. *Chimia gener.* (ord.) Dr. A. Ostrogovich (ord.)

7. *Chimia organică* (ord.) Dr. Dan Rădulescu (agregat).

8. *Chimia anorganică* (ord.) neocupată.

9. *Chimia fizică* (ord.) un francez.

10. *Chimia tehnologică* (ord.) un francez.

11. *Biologie* (ord.) neocupată.

12. *Fiziologia generală* (ord.), Dr. D. Călugăreanu (ord.)

13. *Zoologie și anatomie comparată* (ord.), Dr. I. Scriban (ord.)

14. *Botanica sistematică* (ord.), Dr. Alexandru Borza (agregat).

15. *Anatomia și fiziologia generală* (ord.), Dr. Ioan Grințescu (agregat).

16. *Geologie generală* (ord.) Dr. I. Popescu-Voitești (ord.)

17. *Mineralogia și petrografia* (ord.) pe un semestru invitat profesorul G. Murgociu. Agregat stagiar: Victor Stanciu.

18. *Geografie* (ord.) Dr. G. Vălsan (ord.) însărcinat cu organizarea institutului geografic Dr. Vasile Meruțiu (agregat).

III. Facultatea de Drept.

1. *Drept roman* (ord. I.) neocupată.

2. *Drept roman* (ord. II.) Dr. I. Cătuneanu (agregat).

3. *Drept civil* (ord. I.) Dr. Camil Negrea (ord.)

4. *Drept civil* (ord. II.) Dr. G. Piastara (agregat), profesor extraordinar onorar. Dr. George Plopu.

5. *Drept comercial, combial, de concurs și maritim* I (ord.) Dr. V. Dimitriu (transferat dela universitatea din Iași.)

6. *Idem* II. (ord.) Dr. Petru Poruțiu (ord.)

7. *Procedura civilă* (ord.) Dr. Emil Hațiegan (ord.)

8. *Drept penal* I. (ord.) Dr. Iustin Pop (ord.)

9. *Drept penal* II. (ord.) neocupată.

10. *Drept administrativ și financiar* (ord.) Dr. Victor Onișor (ord.)

11. *Drept constituțional* (ord.) un francez.

12. *Istoria Dreptului și în special a dreptului românesc* (ord.) Un francez. Un coloquiu de pe „Istoria dreptului românesc” va ținea dl. Alexandru Lăpedatu dela Facultatea de litere.

13. *Dreptul bisericesc* (ord.), neocupată.

14. *Dreptul internațional, Filozofia dreptului și Enciclopedia dreptului* (ord.) Dr. Ioan Radu (agregat).

15. *Politica* (ord.) Dr. Cassiu Maniu (ord.)

16. *Economia națională* (ord.) un francez și agregat stagiar: Dr. D. B. Ionescu.

17. *Finanțe și statistică* (ord.) Dr. G. Leon (agregat.)

18. *Politica socială* (extraord.) Dr. N. Ghiulea (agregat).

19. *Jurnalistică* (extraord.) neocupată.

20. *Cărțile funduare* (docentură retribuită), neocupată.

VI Facultatea de Medicină.

1. *Anatomia descriptivă și topografică* (ord.) Un francez și Dr. Papilian (agregat.)

2. *Histologie și Embriologie* (ord.) neocupată. Suplinitor Dr. I. Scriban dela Facultatea de științe.

3. *Fiziologie* (ord.) Un francez și Dr. I. Nițescu (agregat).

4. *Anatomie și istologie patologică, Microbiologie* (ord.), Dr. V. Babeș dela Universitatea din București, suplinit timp de un an prin Dr. Vasiliu (agregat) și Dr. I. Moldovan.

5. *Patologie generală și experimentală* (ord.) Dr. Levadii (ord.)

6. *Igiena și igiena socială* (ord.) Dr. Iuliu Moldovanu.

7. *Clinica medicală* (ord.) Dr. Iuliu Hațieganu (ord.)

8. *Clinica chirurgicală* (ord.) Dr. Iacobovici (ord.)

9. *Clinica neurologică* (ord.) Dr. I. Minea (ord.)

10. *Clinica psihiatrică* (ord.) Dr. I. C. Ureche (ord.)

11. *Obstetrică și ginecologie* (ord.) Dr. Cristea Grigoriu (agregat.)

12. *Dermatologie și boli venerice* (ord.) neocupată.

13. *Podiatria* (ord.) Dr. Titu Gane (agregat).

14. *Oftalmologia* (ord.) Dr. Mihail (agregat).

15. *Farmacodinamica* (ord.) Un francez.

16. *Medicina legală* (ord.), neocupată Suplinită în primele II semestre prin Dr. N. Minovici și Dr. A. Ionescu.

17. *Biochimie* [extraord.] neocupată.

18. *Stomatologie* (extraord.) Dr. Bilașcu (agregat).

19. *Oto-rino-laringologie* [extraord.] Dr. Meșianu (agregat).

20. *Radiologie* (extraord.) Dr. N. Negru (agregat).

Sibiiu, 23 Septembrie 1919.

Branisca,
șeful resortului.

Nr. 15,063.

Resortul agricultură și comerț.

Denumirile consilierilor agricoli,

cuprinzând reședințele și reședințele consilierilor.

DI Sever Colbazi, regiunea I, județele Brașov, Treiscaune și Ciuc, cu reședința Brașov.

DI Nicolae Iancu, regiunea II, județele Sibiiu și Păgăraș, cu reședința Sibiiu.

DI Ioan Prescurea, (cu deleg.) regiunea III, județul Târnava-mare, cu reședința Sighișoara.

DI Ștefan Buzea, regiunea IV, județul Muraș-Turda, cu reședința Târgulmuraș.

DI Ioan Maior, regiunea V, județul Alba-Inferioară, cu reședința Alba Iulia.

DI Marius Elekeș, regiunea VI, județul Turda-Arieș, cu reședința Turda.

DI Ioan Tilea, regiunea VII, județul Cojocna, cu reședința Cluj.

DI Eugen Podoaba, regiunea VIII județele Solnoc-Dobâca și Bistrița-Năsăud, cu reședințe Dej.

DI Lazar Maior, regiunea IX, județul Salagiu, cu reședința Șimlău.

DI V. Papuc Secelea, regiunea X, județele Sătmar, Maramuraș și Ugocea, cu reședința Sătmar.

DI Onisifor Bejiu, regiunea XI, județele Arad, Cenad și Bichiș, cu reședința Arad.

DI Paul Dumitru, (cu deleg.) regiunea XII, județul Caraș-Severin, cu reședința Lugoj.

DI Teodor Oroveanu, (cu deleg.) regiunea XIII, județul Hunedoara, cu reședința Deva.

DI profesor Dim. Comșa, regiunea XIV, pentru Munții Apuseni, cu reședința Abrud.

DI Gavril Grama, regiunea XV, județul Bihor, cu reședința Oradea-mare.

DI Maximilian Rotariu, regiunea XVI, județul Timiș, cu reședința Timișoara.

DI Paul Bogdan, regiunea XVII, județul Târnava-mică, cu reședința Diciosânmărtin.

Sibiiu, 30 August 1919.

Pentru șeful resortului:
Vasile C. Osvad,
secretar general,

Resortul Industriei.

Ordonanță

Cătră toate direcțiunile miniere de cărbuni din Valea Jiului,

Salariile muncitorilor pen'ru munca prestată în acord se hotărăsc și se fixează de inginerii conducători tehnici ai minelor.

În caz că lucrătorul nu este mulțumit cu salariul fixat pentru munca de acord, Uniunea muncitorimei are dreptul să reclame și să prezinte reclamațiunile muncitorilor corpului tehnic al conducătorilor minieri, cari au îndatorirea să cumpănească, dacă cererile muncitorilor pentru modificarea acordului sunt îndreptățite.

Uniunea muncitorilor în nici un caz însă nu are îndreptățirea de a hotărâ și lixa salarii pentru munca în acord.

După acceptarea acordului și începerea muncii

în acord nu se mai primește nici o reclamațiune, și nici conducătorii tehnici ai minelor nu mai au dreptul și puterea de a mai schimba salariile odată fixate.

Această ordonață se va publica și se va aduce la cunoștința muncitorilor minieri, și spre știre și conformare se va comunica și Comandamentului Militar din Petroșeni.

Sibiiu, 30 August 1919.

p. șeful resortului:
ing. Munteanu,
secretar general.

Nr. 3334.

Ordin de chemare.

Consiliul Dirigent al Transilvaniei, Banatului și al ținuturilor ungurene locuite de români, în baza deciziunii ministerului regal chiamă la arme pe toți tinerii năcuți români din anii 1896, 1897 și 1898, cari locuiesc pe teritoriul cercurilor de recrutare arătate mai jos.

1. Trupă.

(Subofițeri și soldați fără grad.)

a) Primarii comunelor au să conducă și să prezente deodată la comanda cercului de recrutare toți tinerii năcuți în anii 1896, 1897 și 1898, cari să țin de comunele lor și sunt de naționalitate români.

Vor fi deci prezentați nu numai aceia, cari mai înainte au servit la armata comună, honvezi (Landwehr), infanterie, cavalerie, artilerie, ori în alte servicii, ci chiar și aceia, cari la recrutările austro-ungare au fost aflați neapți și cari până acum nu au făcut nici un serviciu militar. Despre cei cari zac în pat, să se aducă atestat dela medic. Oamenii vor fi prezentați cu o listă făcută după matricula de botez. În această listă se va motiva absența oamenilor neprezentați.

Oamenii cari la publicarea ordinului acestuia nu locuiesc în comuna natală, vor fi prezentați împreună cu oamenii comunei în care locuiesc. Se vor induce însă pe o listă separată a străinilor, care va arăta și comuna natală a fiecărui străin.

b) Timpul și locul pe prezentare a tinerilor (trupă) năcuți în anii 1896, 1897 și 1898 la:

Salonta-mare

la Comanda Cercului de recrutare Beiuș, cu sediul Salonta-Mare.

1. Octomvrie 1919 Plasa Salonta-Mare
2. " " " Tinca
3. " " " Boroșineu
4. " " " Beiuș
5. " " " Ceica
6. " " " Bel
7. " " " Vașcău
8. " " " Elec
9. " " " Chișineu
10. " " " Chișineu

Oradea-mare

la Comanda Cercului de recrutare Oradea-Mare.

1. Octombrie 1919 Orașul Oradea-Mare
2. " " Plasa Centr. Oradea-Mare
3. " " " Cefa
4. " " " Bihorcherestes
6. " " " Elesd
7. " " " Salard
8. " " " Marghita
9. " " " Săchehid
10. " " " Mihaifalău

Satul-mare

la Comanda Cercului de recrutare Satul-Mare.

- 1 Octombrie 1919 Orașul Satul-Mare
- 2 " " Plasa Satul-Mare
- 3 " " Plasa Cingir
- 4 " " Orașul Careji-Mari
- 6 " " Plasa Careii Mari
- 7 " " Plasa Ardud
- 8 " " Plasa Tașnad
- 9 " " Orașul Șimleul Silvaniei
- 10 " " Plasa Șimleul-Silvaniei
- 11 " " Plasa Jermata-Albă
- 13 " " Plasa Crasna
- 14 " " Plasa Cehul-Silvaniei

Sighetul Marmației

la Comanda Cercului de recrutare Sighetul-Marmației.

- 1 Octombrie 1919 Orașul și Plasa Sighetul-
[Marmației.]
- 2 " " Plasa Sugatag
- 3 " " Plasa Izavdögy
- 4 " " Plasa Vișău
- 6 " " Orașul Baia-Mare
- 7 " " Plasa Baia Mare
- 8 " " Plasa Șomcuta
- 9 " " Orașul Baia de sus
- 10 " " Plasa Seini
- 11 " " Plasa Tiszántul
- 13 " " Plasa Avas

e) Primăriile, cari au mai prezentat odată oamenii acestor contingente, vor prezenta acum cu liste deosebibile pe aceia, cari la prima recrutare erau absenți și pe aceia cari au fost îngăduși la vetre fiind neapți.

2 Ofițeri

Înțelegând și aspiranții de rezervă și de gloată, cari sunt de naționalitate română născuți în anii 1877 până 1898 inclusive și încă nu s'au prezentat la chemările făcute mai înainte — au să plece 48 ore după publicarea acestui ordin la cercul de recrutare, cărui aparține locul lor natal.

3. Scutiri de mobilizare.

Următorii ofițeri (înțelegând și aspiranții) și trupa

sunt scutiți de mobilizare și sunt considerați ca mobilizați pe loc fără a primi vre-o competență militară:

- a) Toți lucrătorii minelor (băilor) și uzinelor de cărbuni, sare și fier;
- b) Cei aplicați definitiv la căile ferate, la poșta, la telegraf, și la oficiile de stat și administrative române (lucrători cu ziua nu sunt scutiți de serviciul militar.)

Șefii persoanelor numite sub a) și b) au să înainteze în timp de opt zile comandamentului cercului de recrutare o listă a persoanelor cari se află la ei și sunt absolut necesare serviciului lor.

Scutirea de mobilizare nu mai este valabilă îndată ce persoanele indicate sub a) și b) nu mai fac serviciile pentru cari au fost dispensate.

- c) Studenții de teologie și medicină.

Ei au să înainteze comandamentului cercului de recrutare al locului lor de naștere un document dela școală din care să se poată constata, că într'adevăr sunt studenți de teologie și iau parte la prelegeri.

Cei ce se află în străinătate vor înainta aceste documente pe calea ambasadelor.

4. Dispensări.

Întreținătorii de orfan, de mame văduve și de părinți săraci trecuți de 70 ani, au dreptul să ceară dispensarea de serviciul militar. Acest drept poate fi câștigat și din alte cauze grave, asupra cărora vor decide forurile militare, în înțelegere cu cele administrative.

Această cerere o vor face însă numai după ce au intrat în serviciul militar, unde li se vor da deslușiri detaliate asupra documentelor necesare pentru dispensare.

Medici.

Toți medicii de naționalitate română, cari sânt născuți în anii 1877 inclusiv până 1898 inclusiv și domiciliază pe teritoriul cercurilor de recrutare (plășilor) amintite mai sus, vor pleca 48 ore în urma afișării acestui ordin, la Șeful sanitar al Corpului VI armată în Cluj (Comandamentul Corpului VI armată).

Nu vor avea a se prezenta prim medicii județeni, medicii de plasă, cercuali, comunali, medicii directori de spitale și câte un medic secundar de spital pentru câte 150 bolnavi de fapt aflați în spital.

Prefecturile județelor pe teritoriul cărora se găsesc cercurile de recrutare amintite mai sus au să trimită Șefului sanitar al Corpului VI armată un tablou nominal al tuturor medicilor aflați în circumscripția lor, arătând numele, pronumele, domiciliul, anul nașterii, funcționea (resp. medic privat), gradul militar, serviciu militar în Austro-Ungaria și dacă în baza ordinului de mai sus are să se prezinte sau nu.

Deodată cu publicarea acestui ordin intră în vigoare pedepsele

legilor statarului

pentru toți, cari nu îndeplinesc la timp acest ordin, pentru cari împiedecă executarea lui, sau vorbesc contra îndeplinirii ordinului și pentru cari deși au cunoștința de aceste crime, nu fac fără întârziere arătare. Toți aceștia nu vor fi părtași la pământurile ce se vor împărți.

Români!

Nu frica de pedeapsă să vă ducă la îndeplinirea acestui ordin de chemare, ci mândria conștiință, că îndepliniți o sfântă datorie față de pământul vostru liberat și față de patria noastră română.

Este clesul sfânt, când trebuie să punem temelii unui viitor demn și responsabil jertfelor și suferințelor de veacuri ale părinților noștri!

Aveți să răspundeți chemării, pentru a dovedi lumii întregi, că ne iubim țara și moșia și că știm să o stăpânim cu vrednicie, — ducând cu noi liniște libertate și stăpânire dreaptă în toate colțurile țării

ss **Juliu Maniu,**

Nr. 8786 Preș.

Prezidentul Consiliului Dirigent

Resortul comun al țării.

Ordonanță.

despre regularea transporturilor pe căile ferate.

§ 1. Transportul mărfurilor pe căile ferate în interiorul teritoriului administrat de Consiliul Dirigent, cu excepțiunea cerealelor, făinii și cartofilor, se face fără nici un permis de transport special.

§ 2. Ordinea transporturilor pe căile ferate — în caz de concurență — va fi următoarea: transporturile militare, cereale, grăsimi, alți articoli de alimentare, animale vii ori ce soiuri de combustibil, petrol și derivate, alte mărfuri.

§ 3. Permisuni de transport pentru cereale, făină și cartofi le liberează resortul alimentării.

§ 4. Alimentele transportate pe căile ferate fără permis convenit se rechiziționează pe preț maximal, eară persoanele culpabile în asemenea transporturi se vor pedepsi cu închisoare până la șase luni și cu amendă până la 200,000 coroane.

§ 5. Această ordonanță intră în vigoare numai decăt.

Dr. Boila,

șeful resortului
comunic. și alimentării.

Dr. Victor Bontescu,

șeful resortului de agricult. și comerț.
Nr. 1179.

Lichidatura penzilor.

Publicație.

Pentru executarea grabnică a lichidării uzufructurilor de fundațiuni permanente, acordate la timpul său de către fostul minister de războiu austro-ungar

în Viena, în caz că măsurile luate în această privință sunt însoțite de succes, primitorii de fundațiuni, cari locuiesc în teritoriul administrat de Consiliul Dirigent din Sibiu, au preda chitanțele compuse și confirmate de primărie în privința vieții și domiciliului, împreună cu carnetele, de asemnare, lichidaturei pensiilor din Sibiu (cazarma Kempel tractul dinapoi), în cursul orelor de înainte de amiaz (cu excepția Duminicilor și sărbătorilor).

Pentru fiecare fundație este a se compune o chitanță separată.

Primitorii de fundațiuni externi, cari doresc transmiterea uzufructului fundațiunii prin poștă, au a trimite lichidaturei menționate chitanțele confirmate împreună cu carnetele de asemnare cu un mandat postal francat, după ce se vor trimite sumele, sau de către perceptoratul regal român din Sibiu, celor îndreptățiți de primire, sau va fi dobândită plățirea sumelor de fundație prin perceptoratul cel mai apropiat dacă trimisiunilor cu mandat postal nu e executabilă.

Gazetele de zi sunt rugate a publica această hotărâre.

Sibiu, la 13 Septembrie 1919.

Nr. 2,274.

Lichidatura penzilor.

Decret Nr. XIX.

despre modificarea Art. de lege XIX: 1907 privitor la asigurarea salariaților industriali și comerciali pentru caz de boală și accident, precum și a ord. nanței ministerului ungar Nr. 4790 din 1917 M. E, despre desființarea oficiului de stat pentru asigurarea muncitorească, desființarea caselor de ajutor și asigurare ale muncitorilor mineri, desființarea caselor fabricelor de tutun, desființarea casei centrale a muncitorilor și servitorilor agricoli și desființarea caselor de ajutor pentru caz de boală ale întreprinderilor, apoi despre înființarea casei centrale pentru asigurările sociale.

Consiliul Dirigent al Transilvaniei, Banatului și Ținuturilor românești din Ungaria, a decretat și decretează:

ART. 1. Se abrogă dispozițiunile cuprinse în:

1. Legea minerilor, promulgată prin decretul imperial din 23 Maiu 1854 Cap. X. §§-ii 210—214, despre casele minere de asigurare.

2. Art. XIV 1891, despre ajutorarea salariaților din industrie și fabrici pentru caz de boală, în partea ce privește casele de asigurare ale fabricelor de tutun.

3. Art. XVI 1900 despre casele de ajutor pentru muncitori și servitori agricoli.

4. Art. XIV 1902 despre întregirea art. XVI 1900.

5. Art. VIII 1912 despre întregirea legilor XVI 1900 și XVI 1902, privitor la casa centrală de ajutor pentru muncitori și servitori agricoli.

6. Decrete, ordonanțe, sau statute, cu referință la legile abrogate susmenționate.

7. §-ii 154—155 din art. XIX 1907.

8. §-ii 138—153 din art. XIX 1907, privitor la casele de ajutor pentru caz de boală ale întreprinderilor.

ART. 2. Se desființează: casele minere de ajutor (bányatársládák), casele de ajutor ale fabricelor de tutun (dohánygyárbetegsegélyző pénztárak) și casele de ajutor pentru caz de boală ale întreprinderilor (vállalati betegsegélyző pénztárak).

Atribuțiunile casei centrale de ajutor pentru muncitori și servitori agricoli trec — cu modificările prevăzute, în acest decret — asupra organelor instituite prin art. XIX 1907.

Casa de asigurare a căilor ferate (vasuti váll. betegsegélyző pénztár) își va continua activitatea în normele de acum, fiind pusă sub supravegherea și îndrumarea casei centrale pentru asigurările sociale.

Numele caselor cercuale pentru asigurare muncitorească va fi: „casele cercuale pentru asigurările sociale” iar casa centrală pentru ajutor și asigurare în caz de boală și accident se va numi: „Casa centrală pentru asigurările sociale”.

ART. 3. Salariații, asigurați în sensul legilor, ordonanțelor și statute'or abrogate conform art 1, sunt supuși cu ziua promulgării acestui decret, normelor de asigurare pentru caz de boală și accident, prevăzute în legea XIX 1907. Acești salariați trec de membrii asigurați sub îngrijirea caselor cercuale pentru asigurările sociale, aflate pe teritoriul aceluiaș județ cu casele desființate.

În caz de colizie de competență pe motivul că pe teritoriul aceluiaș județ își au sediul mai multe case cercuale pentru asigurările sociale, sau casa de asigurare desființată își estinde operațiile pe teritoriul mai multor județe, sau din orice alt motiv, decide resortul ocrotirii sociale.

Muncitorii și servitorii agricoli, asigurați în sensul articolelor de lege abrogate, sunt supuși competenței casei cercuale pentru asigurările sociale, pe a cărei teritor de activitate își au angajamentul.

Resortul ocrotirii sociale este imputernicit a reglementa prin ordonanță specială asigurarea salariaților de categoria menționată în alineatul precedent.

ART. 4. Activele și pasivele caselor desființate trec asupra caselor cercuale pentru asigurările sociale, a căror competență e stabilită în articolul premergător.

Resortul ocrotirii sociale reglementează prin ordonanță specială lichidarea, predarea și primirea caselor desființate.

ART. 5. Se mențin în vigoare drepturile speciale câștigate — în puterea normelor abrogate — de către muncitorii mineri și muncitorii și servitorii agricoli, pentru a putea beneficia de pensii de invaliditate din boală, de pensii de bătrânețe sau rente pentru urmași, în sensul statute'lor.

În temeiul acestor drepturi vor continua a cotiza

membrii transpuși la casele cercuale pentru asigurările sociale, iar fondurile, destinate acestui scop special, vor fi administrate separat.

Chipul în care se continuă asigurarea de invaliditate din boală și bătrânețe și de pensie pentru urmași, se hotărăște prin ordonanța menționată la alineatul ultim din articolul precedent.

ART. 6. Oficiul de stat al asigurărilor muncitorești se desființează.

Atribuțiunile acestui oficiu, date prin §-ii 168—182 din art. XIX 1907, trec în competența resortului ocrotirii sociale, alară de atribuțiunile secției judecătorești.

Potrivit principiilor depuse în acest decret și în conțelegere cu resortul justiției, se va reglementa de către resortul ocrotirii sociale prin ordonanță specială organizarea și procedura forurilor judecătorești, menite a rezolva în afaceri de asigurare muncitorească chestiunile de litigiu, scrise în §-ii 156—167 din art. XIX 1907.

Art. 7. Resortul ocrotirii sociale este însărcinat a înființa „Casa centrală pentru asigurările sociale” cu atribuțiunile date în §-ii 100—117 din art. XIX 1907.

Supravegherea și controlul tuturer organelor de asigurare, precum și toate drepturile atribuite prin art. XIX 1907 ministrului de comerț, vor fi exercitate de către resortul ocrotirii sociale, care va stabili și textul modificat al statute'lor casei centrale pentru asigurările sociale, în conformitate cu principiile și schimbările depuse în acest decret.

ART. 8. Dispozițiunile Art. XIX; 1907 și ordonanței Nr. 4790 din 1917 M. E. privitoare la obligamentul și îndreptățirea de asigurare prin casele cercuale pentru asigurările sociale, se modifică — pe lângă schimbările prevăzute în articolele precedente — precum urmează:

Este obligatoare — neadmitând îngrădire întemeiată pe fixarea limitei de câștig la an sau zi — asigurarea de boală pentru toți salariații angajați, fie în chip permanent, fie provizoriu, auxiliar sau transitoriu, la meserie, întreprindere, exploatare, instituție comercială sau industrială, menționată în §-ii 1 și 2 din Art. legii XIX; 1907, fără a considera sexul, etatea sau dreptul de cetățean al salariatului.

ART. 9. Este obligatoare asigurarea pentru caz de accident — neadmitând îngrădire întemeiată pe fixarea limitei de câștig la an sau zi — pentru salariații angajați, fie în chip permanent, fie provizoriu, auxiliar sau transitoriu, la una dintre întreprinderile, uzinele sau lucrările notate taxativ în §-ul 3 din Art. XIX; 1907, fără a considera sexul, etatea, sau presupunând reciprocitatea — dreptul de cetățean al salariatului.

ART. 10. Acceptarea în sensul §-lui 7 punctele a) — b) și în sensul §-ului 8 din Art. XIX 1907, la asigurare benevolă de boală sau accident, nu este condiționată de mărimea salariului anual sau zilnic.

ART. 11. Pentru repartitia cheltuielilor și cotizațiilor de asigurare, fie de boală, fie de accident, precum

și pentru fixarea ajutoarelor și rentelor, se vor calcula, atât la asigurarea obligatorie, cât și la cea benevolă, în afară de plata fundamentală, toate competențele secundare, aparținătoare salariului socotit pe timp de un an, deci indemnizația de chirie, prețul chiriei pentru locuință în natura, eventualele adausuri (exceptând adausuri de alimentare) și dividende.

Prețul la asigurare pentru boală nu poate trece peste suma de 14.400 cor. salar anual, adică plata de 48 cor. pe zi, iar la asigurările pentru accident peste suma de 4800 cor. salar anual adică 16 cor. plată pe zi. Partea salariului sau plății, ce trece limita maximă stabilită aici, se elimină din calcularea drepturilor și îndatoririlor de asigurare.

ART. 12. Membrii asigurați, cari au cinci sau mai mulți copii, sunt scutiți de orice cotizare pe durata timpului, în cursul căruia grijesc de întreținerea și creșterea a cel puțin trei copii, cari nu beneficiază de câștig, plată sau salar din munca proprie.

Dovada condițiilor scutitoare de cotizare se face prin certificat oficial, eliberat de către primări, unde beneficiantul domiciliază.

Casa cercuală este totuși în drept a se convinge direct, prin mijloace proprii, despre temeinicia și durata datelor certificate.

ART. 13. La asigurarea pentru caz de boală, contribuția membrilor asigurați se fixează în raport cu categorii medii de plată zilnică.

Membri asigurați, a căror salar sau plată în sensul articolului precedent atinge:

1. Suma până la 3 cor. aparțin categ. I de plată zilnică
2. „ „ „ 5 „ „ „ II „ „ „
3. „ „ „ 10 „ „ „ III „ „ „
4. Suma până la 14 cor. aparțin categ. IV de plată zilnică
5. „ „ „ 18 „ „ „ V „ „ „
6. „ „ „ 22 „ „ „ VI „ „ „
7. „ „ „ 26 „ „ „ VII „ „ „
8. „ „ „ 32 „ „ „ VIII „ „ „
9. „ „ „ 40 „ „ „ IX „ „ „
10. „ „ „ 48 „ „ „ X „ „ „

În cazul când salarul sau plata trece peste suma de 48 kor. la zi, salariatul aparține categoriei a X-a de plată zilnică.

Plata medie pe zi face:

1. În categoria I	2 cor.
2. „ „ II	4 cor.
3. „ „ III	8 cor.
4. „ „ IV	12 cor.
5. „ „ V	16 „
6. „ „ VI	20 „
7. „ „ VII	24 „
8. „ „ VIII	30 „
9. „ „ IX	36 „
10. „ „ X	44 „

Cotizația asigurării pentru boală este 40% din

lata zilnică medie deci:

1. În categ. I zilnic cor. — 10, săptămânal cor. — 56
2. „ „ II „ „ — 20, „ „ 112
3. „ „ III „ „ — 38, „ „ 224
4. „ „ IV „ „ — 56, „ „ 336
5. „ „ V „ „ — 76, „ „ 448
6. „ „ VI „ „ — 94, „ „ 560
7. „ „ VII „ „ 112, „ „ 622
8. „ „ VIII „ „ 140, „ „ 840
9. „ „ IX „ „ 168, „ „ 1008
10. „ „ X „ „ 206, „ „ 1232

ART. 14. Se abrogă §-ii 17 și 18 din ART. XIX 1907 în întregime, iar din §-ul 19 dispoziția privitoare la legitimația de membru asigurat pentru caz de boală aceste legitimații fiind desființate prin abrogarea §-lor citați.

ART. 15. Se abrogă alienatul din urmă al §-lui 118 din Art. XIX: 1907.

Escendental curat anual, realizat de către casele cercuale pentru asigurările sociale după acoperirea cheltuielilor curente, va fi în întregime transpus casei contrale pentru asigurările sociale.

ART. 16. Acest decret intră în vigoare cu data publicării în „Gazeta Oficială“.

Cu executarea se se împuternicește șeful Resortului Ocrotirii Sociale.

Sibiu, 1 Octomvrie 1919.

Dr. J. Moldovan,

secretar general la resortul ocrotirii sociale.

Juliu Maniu,

Președintele Consiliului Dirigent.

Resortul agr cultură și comerț.

Ordonanță

despre suspendarea provizorie a legii X din 1897.

ART. 1. Legea X din 1897 se suspendează până la noi dispozițiuni și se înlocuște cu următoarea dispoziție:

Pentru vitele cornute mari, expropriate de organele administrative pentru tăiere, în urma pleuropneumoniei contagioase, se va plăti ca despăgubire suma potrivită normelor ce le va stabili Resortul de Agricultură din caz în caz, conform împrejurărilor.

Art. 2. Pentru asigurarea valorizării cărnei vitelor expropriate se poate restrânge sau interzice pe un timp nelimitat tăierea altor vite de orice specie decât a celor expropriate.

ART. 3. Săvârșesc delict și se vor pedepsi cu amendă până la 4000 lei și închisoare până la un an:

a) Acei cari vor fi contravenit la prescripțiunile ordonanței de față și ordonanțelor de administrație publică date spre executarea acestei ordonanțe;

b) Acei cari vor fi vândut sau vor fi scos în

vânzare, precum și acei cari cumpără animale știind, că sunt bolnave de boale contagioase;

c) Acei, cari fiind obligați, nu declară la timp îmbolnăvirea vitelor, dacă prin abaterea dela această îndatorire au cauzat lățirea boalei și pagube economice, excepțional de mari;

d) Acei cari vor fi importat în mod fraudulos animale atinse de boale contagioase;

e) Acei cari cu știință vor fi pus în vânzare s'au întrebuințare piei provenite dela animale moarte sau tăiate în urma unei boale contagioase, fără desinfecția prescrisă;

f) Toți acei funcționari publici, administrativi și sanitari veterinari, cari nu vor executa cu stricteță legile, regulamentele, ordonanțele sanitare veterinare, dacă prin neglijența lor s'au lăsat poalele contagioase între vite, cauzând pagube considerabile economice.

ART. 4. Toate delictele prevăzute în ordonanța de față se vor judeca de către judecătorii de ocol respective.

Aceste delict se vor judeca de urgență și cu precădere.

În caz de insolvabilitate amenda se va preface în închisoare, care nu va trece peste 6 luni.

Toate amenzile date pe baza ordonanței de față se vor pronunța pentru fondul zootehnic regional al Transilvaniei.

ART. 5. Toate dispozițiile legilor, ordonanțelor, regulamentelor, contrare cu normele din aceasta ordonanță, scot până la noul dispozițiunii din valoare.

ART. 6. Cu aducerea la îndeplinire a acestei ordonanțe se încredințează șeful resortului de agricultură.

Această ordonanță cu excepțiunea dispozițiilor penale intră în putere cu ziua de 1 August 1919, iar dispozițiile penale cu ziua publicării.

Sibiu, la 20 Septembrie 1919.

Victor Bontescu m. p.,
șeful resortului de Agricultură și Comerț.
Nr. 7422 A.

Iuliu Maniu m. p.,
Președintele Consiliului Dirigent.

Resortul Justiției.

Ordonanță

asupra întregirii dispozițiilor excepționale, referitoare la cambii, bonuri (mandate) comerciale (kereskedelmi utalvány) și varante.

ART. 1. În ce privește cambiile, bonurile (mandatele) comerciale și varantele scăzute după ziua de 30 Iunie 1919, inclusive până la 30 Septembrie 1919, asupra căror efecte prin ordonanța 1325—1919 Just. („Gazeta Oficială” Nr. 40) s'a prolongat termenul înfățișării pentru plată, precum și al înfățișării în scop de plată pentru onoare (névbecsülési fizetés) și a

luării actului de protest în lipsa de plată până la 15 Octombrie 1919 inclusive, pentru conservarea acțiunii de plată și a acțiunii de regres pentru plată, cu excepțiunea efectelor la vedere, nu este nevoie de înfățișare pentru plată și a face protest, nici înștiințarea obligațiilor nu-i obligatoare,

Creditorul îndreptățit la acțiune de regres la efectele indicate în alineatul prim numai atunci poate pretinde cheltuelile actului de protest, dacă protestul s'a făcut inclusive până la 15 Octombrie 1919, taxa de cambiu ($\frac{1}{30}$ o váltódíj) însă o poate pretinde și atunci, dacă n'a protestat efectul. Interese (dobândă) se pot computa dela scadență.

ART. 2. În ce privește cambiile, bonurile (mandatele) comerciale și varantele scadente după ziua de 30 Septembrie 1919 inclusive până la 31 Decembrie 1919, termenul normat de lege referitor la înfățișarea pentru plată, precum și a celei în scop de plată, pentru onoare și a luării actului de protest în lipsă de plată, prin prezenta îl prolongăm inclusive până la 15 Ianuarie 1920. Dacă înfățișarea pentru plată se face în acest restimp, interesele (dobândă) se pot computa dela scadență.

Dreptul de depozitare normat în § 40 al legii XXVII: 1876 compete acceptantului timp de 15 zile comune, computele dela ziua scadenței.

Dreptul de răscumpărare normat în § 48 al legii XXVII: 1876 compete obligatului după scadență și în cazul acela, dacă cambiul n'a fost înfățișat și actul de protest nu s'a luat.

ART. 3. Ordonanța prezentă nu alterează normele stabilite în ordinațiunile moratoriului și în ale aceleia care ridică moratoriul, în ce privește cambiile, bonurile (mandatele) comerciale și varantele.

ART. 4. Ordonanța aceasta intră în vigoare în ziua publicării în „Gazeta Oficială”.

Sibiu, la 28 Septembrie 1919.

Dr. Emil Hăieganu,
șeful resortului de Justiție.

Nr. 2913.

Resortul Industriei.

Ordonanță

referitoare la înființarea „Consiliului Economic Central”.

Asupra referatului șefului resortului afacerilor industriale Nr. 2154—1919 Consiliul Dirigent decide:

ART. I. Se aprobă a se înființa pe lângă resortul industriei un organ consultativ, numit „Consiliul economic central”.

ART. II. Consiliul economic central se compune din:

1. Șefii resortului industriei, comerțului, agriculturii și finanțelor, comunicației, respective reprezentanții lor, directorul central al C. P. R. directorul cen-

tral al poștelor telegraf, telefon, șeful serviciului edității.

2. Câte doi reprezentanți ai comercianților, industriașilor, agricultorilor mari, agricultorilor mici, finanțelor, meseriașilor, lucrătorilor aleși de asociațiile lor profesionale

Până la aceste alegeri vor fi numiți de Consiliul Dirigent.

3. Câte un specialist în științele economice, inginerie, agronomie, un jurist.

ART. III. Consiliul Dirigent numește din sânul Consiliului economic central 5 membri, cărora li-se vor da delegații speciale de a lua parte la Consiliul superior al economiei naționale.

ART. IV. Consiliul economic va putea fi convocat de către șeful resortului industriei va crede de cuviință.

ART. V. Ședințele plenare vor fi prezidate de șeful resortului industriei sau delegatul său.

ART. VI. Din membrii Consiliului se alcătuiesc comisii speciale pentru studiarea diferitelor probleme economice, cari cad în sarcina resortului industriei și comerțului. Dacă necesitatea o va cere, șeful resortului industriei va putea însărcina și persoane din afară de Consiliu ca să lucreze în comisiunile speciale. Aceste comisii vor fi convocate pentru a-și da avizul și a ajuta direcțiunile și serviciile în lucrările lor mai de seamă. Șeful resortului poate hotărî, ca unele comisii să lucreze în mod permanent.

ART. VII. Consiliul în plen sau comisiunile își dau avizul asupra chestiunilor economice de ordin general studiază s'au provoacă studiarea și pregătesc rezolvarea problemelor economice naționale.

a) Raporturile economice cu străinătatea și politica comercială exterioară;

b) politica vamală;

c) raportul dintre participarea capitalului național și celui străin la întreprinderile comerciale și industriale;

d) raportul între întreprinderile mari capitaliste și cele mici; (meserii, industrie casnică etc)

e) intensificarea culturii în agricultură, încurajarea industriei naționale;

f) punerea în valoare a izvoarelor de energie;

g) participarea statului la viitoarele întreprinderi menite a pune în valoare bogățiile naturale;

h) intensificarea și organizarea muncii;

i) politica tarifelor de transport;

j) valuta;

k) circulația monetară

l) lucrări tehnice și hidrotehnice (căi de comunicație);

m) regularea creditului intern și extern;

n) politica în materie de impozite a statului și discutarea izvoarelor impozitelor, care vor alcătui

sistemul de impozite al viitoarei politici financiare;

o) anchete generale asupra efectului noilor legi de însemnătate economică și socială, care au luat ființă după război;

p) încurajarea și înființarea de cooperative;

q) estinerea traiului și înfrânarea speculei și orice alte chestiuni de interes general și economic.

ART. VIII. Membrii Consiliului, cari nu sunt funcționari, s'au chiar dacă fiind funcționari, se vor deplasa, primesc o diurnă de 50 lei pe zi și beneficiază, în interes de serviciu, de călătorie gratuită pe C. F. R.

ART. IX. Șeful resortului industriei este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispozițiilor prezentei deciziuni.

Sibiu, 20 Septembrie 1919.

Mihai Popovici,

șeful resortului de industrie.

Nr. 2219.

Resortul ocrotirii sociale.

Notă circulară.

Cătră toate primăriile orașelor și secretariatele comunale și eercuale,

În urma obvenirii unor cazuri concrete, ca înțelegere la anunțarea Nr. 968 publicată în „Gazeta oficială“ Nr. 35 și la ordonanța resortului ocrotirii sociale publicată în „Gazeta Oficială“ Nr. 51 să comunice, că toate chestiunile privitoare la pensiunea (ajutorul, adausul de educațiune), a văduvelor, a orfanilor și invalizilor de război, aparțin atribuției lichidării pensiunilor, Sibiu, Casarma Kempel și deci toate rugărilor și întrebările în această chestie sunt a se trimite direct acestui oficiu și nu resortului ocrotirii sociale.

Foile de conscriere (albe și colorate), cari s'au făcut de primării, nu servesc pentru ordonanțarea pensiei (ajutorului) și deci, dacă vre-o văduvă, orfan ori invalid încă nu primește pensiunea (ajutorul), primăria să facă numai decât actele necesare conform anunțării și ordonanței amintite și să le trimită la lichidatura pensiilor.

Chiar dacă s'au făcut actele necesare, dar au fost trimise la ministerul ungar, să se facă din nou, căci aducerea lor din Budapesta nu este posibilă.

Asemenea trebuie făcute actele din nou și în cazul, că ar fi trecut 3 luni dela înaintarea lor și n'ar fi sosit nici un fel de rezultat, căci e probabil, că s'au pierdut.

Totodată se atrage atențiunea oficiilor competente și a particularilor interesați, că ajutoarele puse în vedere de Societatea pentru ocrotirea orfanilor de război nu exclude pensiunea resp. ajutorul (adausul de educațiune), care le compete orfanilor de

război dela stat și care se ordonă pe baza anunțării și ordonanței amintite dela lichidatura pensilor.

Sibiu, în 24 Septembrie 1919.

Nr. 6449—1919

Tib. Brediceanu,
șeful resortului.

Corpul VII de armată.

Ordin Circular

Se aduce la cunoștința generală, că Inspectoratul III armată prin ordinul Nr. 1078 din 8 Septembrie 1919 a aprobat deciziunea comisiei mixte a Consiliului Dirigent, de a demobiliza membrii corpului didactic și studenții universitari ardeleni pe ziua de 30 Sept. 1919.

În consecința cu aceasta se ordonă următoarele:

Toate comandamentele, corpurile de trupă, unități și servicii, cari stau sub ordinile corpului VII armată, vor demobiliza și trimite la vatră:

I. *T. și ofițerii și aspiranții de ofițer ardeleni*, înțelegând și asimilându-i acestor categorii de rezervă și de gloate, născuți în anii 1877—1899, cari sunt: a) profesori, b) învățători de stat sau confesionali; c) studenți universitari și școale superioare tehnice, comerciale, industriale, agricole și de silvicultură, echivalente cu studiul universitar, aflătoare pe teritoriul României-Mari, dacă toți dovedesc prin documente legale calitatea lor.

II. *Trupa și gradele inferioare ardeleni*: (soldat—plut. major): a) profesori, b) învățători, de stat sau confesionali; c) studenții universitari și de școale superioare tehnice, comerciale, industriale, agricole și de silvicultură, echivalente cu studiul universitar, aflătoare pe teritoriul României-Mari, cari sunt născuți în anii 1890, 91, 92, 93, 94, 95 și 99, dacă toți dovedesc prin documente legale calitatea lor.

Ce privește studenții universitari etc., ofițeri și trupă, cari doresc a-și continua studiile în străinătate (Franța, Anglia, Austria, Ungaria, Germania etc.) va urma un ordin special. Ei rămân deocamdată încă sub arme și nu vor fi acum demobilizați.

Prin urmare nu cad în prevederile acestui ordin și nu vor beneficia de el trupa și gradele inferioare (soldat—plut. major), care sunt născuți în anii 1896, 1897 și 1898 și care își vor face și mai departe serviciul activ.

Sibiu, 22 Septembrie 1919.

Comandantul corp. VII armată:

Boeriu.

general de divizie,

Nr. 1209.

Decret Nr. XX.

referit la modificarea legii Nr. LX din 1918, despre salarizarea secretarilor comunali și cercuali.

Consiliul Dirigent al Transilvaniei, Banatului și Ținuturilor românești din Ungaria a decretat și decrețează:

ART. 1. Dispozițiile înșirate mai jos ale art. de lege LX din 1918 se modifică în mod provizoriu după cum urmează:

§-ul 1 astfel:

Minimul salariului fundamental al secretarilor comunali și cercuali — a'ară de chirie — se stabilește la suma anuală de 2,600 Lei, iar pentru subsecretari la 2,000 Lei. Comunele, cari nu au arunc mai mare de 60%, pot urca acest salariu, pe lângă aprobarea corăspunzătoare,

ART. 2. Se modifică §-ul astfel:

Acolo unde salariul fundamental al secretarului nu atinge suma de 2,600 Lei, iar subsecretarul de 2,000 Lei, acest salariu se întregeste până la aceste sume.

Pe viitor posturi noi de secretar și subsecretar să pot creia numai cu salariul fundamental stabilit în Art. 1.

ART. 3. Se modifică §-ul 7 astfel:

Secretarii primesc anual prin dotație de stat și începând cu ziua alegerii lor, din 3—3 ani de serviciu în această calitate (fie în mod definitiv, fie ca granți) un adaus de sa ar de câte 400 Lei, iar subsecretarii de câte 200 Lei. Suma acestui spor nu se poate urca a mai mult de 4000 Lei pentru secretari și 2000 Lei pentru subsecretari.

Drept chirie, acolo unde comunele nu dispun de locuință în natură, să stabilește pentru secretari 600 Lei, iar pentru subsecretari 300 Lei.

ART. 4. Sub sumele cari în menționata lege arată salariul secretarului și subsecretarului, sunt a se înșlege sumele fixate prin Art 1 al acestui Decret.

ART. 5. Dintre diferitele ajutoare de războiu se mențiu pentru secretari și subsecretari — atâta timp cât aceste ajutoare să vor plăti funcționarilor de stat — următoarele: a) ajutorul de vestiminte (76300—1918 B. M.) b) adausul familiar (Nr 70800—1918 B. M. și 6700—1918 M. E.) și c) ajutorul de războiu (140000—1918 B. M. și anume: ajutoarele de sub a) și b) în suma de azi, iar cel de sub c) în suma anuală de 2400 Lei pentru secretari și 1400 Lei pentru subsecretari,

ART. 6. Suma taxelor pentru lucrările private, stabilite în statutele comunele sau județene, sa ridica și stabilesc la de cinci ori suma de azi.

Diurnele și adausul de diurne se vor computa după normele stabilite pentru funcționarii de stat și anume: secretarii după cl. X. subsecretarii după cl. XI de salariu.

ART. 7. Comunele vor plăti contribuțiile lor la

fondul de salarizare al secretarilor începând cu 1 Ianuarie 1920 în sumele statorite, dar în Lei, prin urmare dubin.

ART. 8. Dreptul de a beneficia la călătorie pe liniile ferate ale statului de o reducere a prețului de călătorie să extindă și asupra soților și a copiilor secretarilor și subsecretarilor comunați.

ART. 9. Acest decret între în vigoare pe ziua de 1 Octombrie 1919 și cu executarea lui se încredințează șeful resortului afacerilor interne.

Din ședința Consiliului Dirigent, ținută la 7 Octombrie 1919.

Juliu Maniu.

președintele Consiliului Dirigent și șeful resortului de interne.

Resortul afacerilor interne.

Ordonanță.

pentru organizarea Comisariatului guvernial al Munților Apuseni

ART. 1. În considerarea importanței deosebite istorice, naționale și economice a teritoriului de sub denumirea colectivă „Munții Apuseni”, se înființează o expositură generală a Consiliului Dirigent sub numirea „Comisariatul guvernial al Munților Apuseni”.

Art. 2. Ca sediu al acestui comisariat se desemnează orașul Abrud.

ART. 3. Conducerea comisariatului se încredințează unui comisar guvernial, instituit de Consiliul Dirigent, pe lângă care se instituie un subcomisar cu deplin drept de substituție și reprezentarea al comisariatului.

ART. 4. Comisariatul se investește cu caracterul de oficiu public, cu toate drepturile și îndatoririle acestora, depinde în funcțiunea sa numai de Consiliul Dirigent, resp. de resortul designat al aceluia și nu poate fi subordonat nici unui alt oficiu teritorial.

ART. 5. Comisariatul este în drept a adresa recercări tuturor oficiilor și organelor de stat, județene, comunale, bisericăști și școlare, iar acestea sunt datorate a le îndeplini.

ART. 6. Cercul de activitate al comisariatului se extinde asupra tuturor acelor ținuturi din județele Alba-Inferioară, Turda, Aricș, Cojonca, B. Hor, Arad și Hunedoara, cari în urma referințelor topografice formează un teritoriu cu relațiuni economice specifice și cari din punct de vedere legislativ și al executiviei reclamă dispozițiuni speciale. O ordonanță specială va statorni în amănunte granițele comisariatului.

ART. 7. În atribuțiunile comisariatului intră toate afacerile de interes public, menite a promova bunăstarea și propășirea economică și culturală a populațiunii de pe teritoriul său. În deosebi:

a) va iniția și înainta elaborat menite a servi

de bază la proiectele de legi, sau a ordonanțelor. La cererea organelor de stat va da opinii în toate chestiunile referitoare la Munții Apuseni;

b) în cadrul legilor și ordonanțelor în vigoare va iniția și executa înființarea tuturor acelor instituțiuni lucrări publice și întreprinderi, cari sunt indicate prin relațiunile specifice ale Munților Apuseni;

c) va administra, supraveghea sau inspecționa toate instituțiunile amintite mai sus.

ART. 8. Atribuțiunile comisariatului sunt în deosebi:

a) îngrijirea pentru alimentarea populațiunii prin organele instituite spre acest scop;

b) a prezenta propuneri pentru regularea rapoarturilor de proprietate pe baze juste conform principiilor moderne;

c) dezvoltarea industriei miniere și de piatră;

d) regularea pășunilor, pădurilor și a folosinței-or, conform normelor existente, dezvoltarea industriei de lemn;

e) dezvoltarea pomării și grădinării, valorizarea rațională a recoactelor;

f) îngrijirea în mod sistematic a culturii de vite;

g) a prezenta propuneri pentru crearea de instituțiuni de salubritate publică;

h) sprijinirea inițiativei particulare în toate ramurile economice;

i) îngrijirea de sucrescănță pe toate terenurile vieții economice din toate părțile populațiunii;

j) informarea în general și în special asupra tuturor referințelor de interes obșteșo din Munții Apuseni;

l) crearea și administrarea tuturor acelor organe și instituțiuni cari promovează interesele de mai sus;

m) îndeplinirea tuturor acelor agente de interes public, în cari va fi delegat din partea Consiliului Dirigent.

ART. 9. În afară de comisar și subcomisar se vor delega pe lângă comisariat după trebuință referenți de specialitate, cari se vor numi de Consiliul Dirigent. În afară de acești referenți de specialitate, comisariatul va angaja institui sau numi în cadrele bugetului sau, provizor sau definitiv, pe toți acei funcționari, diurniști sau servitori, cari sunt de lipsă în cadrele învecinate.

ART. 10. Comisarul, subcomisarul referenții, funcționarii, diurniștii și servitorii, sunt officianți de stat cu toate drepturile și îndatoririle acestora și au să depună jurământul preșertis. În chestiuni disciplinare se aplică normele legilor existente referitoare la funcționarii publici. Ca for disciplinar de prima instanță pentru toți — cu excepțiunea subcomisarului — va funcționa comisarul, sau substitutul său.

ART. 11. Cheltuielile comisariatului se acoperă din bugetul statului. Preliminarul acestor cheltuieli

Il întocmește și înaintează comisariatul, conform trebuinței. În timpul normat pentru alte asemenea oficii.

ART. 12. Comisariatul guvernial se poate dizolva prin decret guvernial, sau pe cale legislativă, în care caz toți funcționarii numiți definitiv sunt a se plasa în alte funcțiuni publice corespunzătoare, sau a se trece la pensie.

Din ședința Consiliului Dirigent, ținută în Sibiu la 8 Octombrie 1919.

Iuliu Maniu

Prezidentul Consiliului Dirigent și șeful resortului de interne.
Nr. 1459.

Ordin circular

privitor la unele măsuri de ordine în decursul campaniei electorale.

Pentru a asigura deplina libertate a alegerilor, ca cetățenii să-și poată exprima liber votul lor, fără nici o presiune, silă, influențare, din partea organelor oficiale, în scopul de a asigura ordinea și de a înconjură abuzurile:

1. Funcționarii publici, de stat, municipali și comunali, se vor abține de la orice amestec nelegal în mișcarea electorală, nu vor participa la convocarea și organizarea adunărilor electorale, nu pot fi perședinți și notari ai acelor adunări, nu pot primi delegațiuni sau încredințări din partea lor.

Funcționarii publici nu pot să iee parte decât la acte, care le sunt impuse prin decretul lege electorală și ordonanțele de aplicare, având a fi păzitorii ordinii publice și ai legalității alegătorilor.

Orice abuz săvârșit de către funcționari va fi urmărit pe baza normelor disciplinare și a celor de drept penal.

2. Procedura de votare (scrutinul) fiind decentralizată la secțiile de votare, fiecare alegător poate să-și exerciteze votul său în comuna de domiciliu, la sine acasă, iar unde nu s'a putut să se constituie secție de votare, aceea se află în apropiere. Depărtarea cea mai mare, ce o admite decretul-lege electorală, e de 10—15 km. de la reședința secției de votare. Având în vedere, că alegerile pentru Adunarea deputaților sunt fixate pe zi de Duminică, zi de repaus atât pentru săteanul ocupat cu munca câmpului, cât și pentru orășeanul meseriaș și comerciant, când nimenea nu e substras de la ocupațiunea sa, chiar și în cazul, dacă alegătorul ar trebui să facă un drum de câțiva km., acum când pentru prima oră în țara aceasta se dă ocaziune păturilor celor mai largi ale poporului, ca să-și exprime voința lor în îndreptarea afacerilor publice prin exercitarea celui mai însemnat drept cetățenesc, să privească alegătorii chemați prin înaltul

decret regal la urnă de o mare cinste ce li s'a dat și în mod sărbătorec să se înfățișeze înaintea biroului de votare, mergând în ordine militară, în haine de sărbătoare, fără trăsuri, fără cărașii, conduși de dragostea de neam și de țară, înșirați sub steagul partidului lor, ca oameni de ordine și conștiinți de dreptul cel sfânt cetățenesc, ai cărui pătași sunt.

Ajunși la biroul de votare să păzească ordinea, disciplina, să respecte pe cei dintr'alt partid, să înconjure ciocnirile.

Nu toți cetățenii alegători pot fi de o părere. La alegeri se împart cetățenii în partide, fiecare are dreptul să se alature acolo unde îl chiamă convingerea sa, de a înfăptui binele și fericirea patriei. Să se ferească fiecare de a întrebuița mijloace nelegale întru influențarea alegătorilor. Afară de organele publice, are și fiecare cetățean datoria de a păstra ordinea și a veghea asupra libertății alegerilor.

După exercitarea dreptului de vot fiecare să se întoarcă acasă, în liniște, în pace, așteptând rezultatul scrutinului, care însă se poate cunoaște numai după totalizarea rezultatelor de la toate secțiile de votare.

Opreliștele, cuprinse în codul penal ungar, și pedepsele hotărâte pentru călcarea acelor opreliști, sunt susținute prin decretul Nr. 1. Cei vinovați vor fi urmăriți din partea organelor justiției.

Să se delature orice ospețe cu mâncări și beuturi, să se înlature cărașii și orice fapte, care nu sunt potrivite cu însemnătatea alegerilor.

3. În zilele de 1, 2, 3, apoi 6, 7, 8 Noembrie 1919, cărciumile, atât la sate, cât și la orașe, trebuie să fie închise. Vânzarea de beuturi spirituoase, distribuirea (impărțirea), cum și aducerea lor în circulație, sau întrebuițare, în ori ce fel, e oprită.

La orașe pot fi deschise restaurantele de la ora 12—3 la amiază și de la 7—10 seara, în care timp se vor servi numai mâncări, iar beuturi fără conținut de alcool. Cafenelele pot fi deschise, dar e interzis a servi beuturi cu conținut alcoolic.

Aceste dispoziții se aplică și pentru câte 3 zile la alegerile de balotaj, sau de întregire, ce s'ar fixa mai târziu.

Contravenienții se vor pedepsi cu amendă de la 1000 până la 5000 lei, în comunele mari și mici prin primpretor, în orașe prin șeful poliției. Dosarul va fi trimis autorității financiare competente pentru a se retrage licența pentru vânzarea de beuturi.

Sibiu, la 6 Octombrie 1919.

P. șeful de resort:

Dr. Gnișor,

secretar general.

Ordin circular

privitor la dreptul de alegător al soldaților.

Dreptul de alegător al soldaților pentru Adunarea deputaților și Senat e normat prin decretul-lege electorală, Art. 4. Punctul de vedere al legii este, că soldații *activi* (soldații de profesie și cei cari fac serviciul activ de 2 sau 3 ani, în înțelesul legilor militare), nu au drept de alegător. Ostașii *rezerviști* (cei cari au împlinit serviciul activ și au fost trecuți în cadrele de rezervă ale armatei) au dreptul de alegător. Acești soldați, la conscrierea alegătorilor în baza ordonanței Nr. 7900 a resortului de interne, au și fost trecuți în lista alegătorilor la comuna lor de domiciliu și e indicat la numele fiecăruia și unitatea, la care servește.

În situația excepțională de azi, când sunt sub drapel în urma ordinelor de mobilizare mai multe contingente dintre rezerviști, soldații rezerviști din aceste contingente nu sunt la domiciliul lor, ci la unitățile militare, la care fac serviciul militar.

Dreptul de alegător se exercitează prin exprimarea votului în ziua alegerii la secția de votare a comunei de domiciliu. Cui însă soldații alături sub drapel, din considerații de serviciu, nu pot să lipsească cu toți de o dată de la unitatea lor, ci numai o parte, care în baza dispozițiilor militare se află la concediu, nu pot să se bucure de dreptul de alegător decât aceia, cari, fiind la concediu în ziua alegerii, se află în comuna lor de domiciliu.

Prin urmare, soldații rezerviști, care fac serviciu activ ca rezerviști, glotași etc. în baza art. 4 al decretului-lege electorală, aflându-se la concediu în comuna lor de domiciliu, pot exercita dreptul de alegător, fie că vor subscrie propunerea de candidatură pentru un candidat, fie că în ziua de alegere vor da votul lor pentru un candidat.

Soldații rezerviști pot fi chiar și aleși de deputați. Dacă vr'un soldat, care după lege are dreptul de alegător, ar fi propus spre candidatură, aceasta trebuie să fie primită din partea președintelui electoral.

Președinții birourilor electorale vor admite, fără excepțiune, la vot pe soldații rezerviști trecuți în lista alegătorilor, fie că se prezintă în uniformă, fie în haine civile, nefiind serviciul militar nici o pedecă pentru exercitarea dreptului de vot al acelor soldați, cari după lege se bucură de el. De asemenea pot să exercite dreptul de vot și acei soldați, cari, în urma repartizării lor, fac serviciul întâmplător în comuna lor de domiciliu.

Cealalți soldați rezerviști, care se află în urma serviciului la unitățile lor, departe de comuna lor de domiciliu, nu-și pot exercita dreptul de alegător, dar

dreptul lor rămâne neatins, numele lor sunt trecute în lista de alegători a comunei de domiciliu, iar dreptul lor e garantat în lege.

Sibiu, la 6 Octombrie 1919.

p. șeful resortului:
Dr. Onișor,
secretar general.

Nr. 15,276.

Ordin circular

pentru măsurile de ordine și întreținerea forței publice în decursul alegerilor de deputați și senatori.

Cătră președinții birourilor electorale centrale a birourilor electorale și a birourilor de votare.

După art. 50 al decretului-lege electorală, președintele biroului de votare are singur poliția adunării alegătorilor în decursul actului de alegere, iar după art. 52 pentru menținerea liniștei și bunei ordine, precum și pentru executarea măsurilor ordonate, președintele va avea la dispoziție forțele militare, trimise după cererea și chibzuința președintelui biroului electoral central.

Din decursul mișcării electorale președinții birourilor vor putea să judece, dacă pentru timpul alegerilor vor avea nevoie pe teritoriul secției de votare de o forță publică mai însemnată decât cea ce stă la dispoziție în împrejurări normale. Dacă s'ar ivi necesitatea, ca într'un loc sau într'atul să fie concentrată forță publică în număr mai considerabil, președinții birourilor de votare se vor adresa către președinții circumscripțiilor, iar aceștia către suoprefecții sau președinții ai biroului electoral central. Subprefecții vor adresa cererile lor către comandanții companiilor de jandarmi din județul lor, cari sunt datori a împlini aceste cereri fără amânare și sub răspundere personală.

Dacă s'ar ivi necesitatea urgentă de a concentra forță publică, în vederea de a menține ordinea, președintele biroului de votare (din ori care secție de votare) va adresa direct cererea (prin *telegraf*, *telefon* sau *curier*) către comandantul unității de jandarmi din localitate, sau din localitățile cele mai apropiate, iar comandanții sau șefii săi să împlini cererea fără amânare și sub răspundere personală.

Dispozițiile pentru menținerea ordinii, făcute de președintele secției de votare, sunt de a se executa prompt și cu exactitate din partea organelor forței publice.

Sibiu, la 6 Octombrie 1919.

p. șeful de resort:
Dr. Onișor,
secretar general.

Nr. 15,277.

Ordin circular

pentru salarizarea secretarilor substituiți comunali și cercuali (cursiști de o lună).

Cătră toți prefecții și subprefecții județelor.

Atât din partea resortului finanțelor, cât și din partea unor prefecți și subprefecți ni se cer deslușiri asupra salarizării secretarilor substituiți comunali și cercuali absolvenți ai cursului de o lună. Pentru înălțurarea ori căror nedumeriri și pentru a clarifica situația acestora, se ordonează următoarele:

Scopul introducerii cursului administrativ-informativ de o lună pentru pregătirea de secretari substituiți comunali și cercuali a fost chiar numai întregirea în mod transitor și provizor a golurilor în administrația comunală.

Drept aceea, până la regularea definitivă a acestei chestiuni, regulare care la nici un caz nu poate fi în detrimentul calificării normale (art. 20 din 1900) a secretarilor comunali, statorim remunerația, mai corect diurna acestor secretari substituiți (cursiști de o lună) la suma de 400 (patrusute) cor. lunar. Secretarii aceștia vor mai beneficia și de taxele statutare după lucrările particulare (și sub condiția de responsabilitate materială și disciplinară), prevăzute în noțiivul acestor taxe.

Afară de aceste remunerațiuni, altă retribuție bănească acești secretari nu vor primi.

Plătirea remunerației se va face la ordonanțarea subprefectului (pe baza raportului înaintat de primpretorul plasei) din fondul de salarizare al secretarilor comunali și cercuali.

Pentru cazul, când postul de secretar comunal ori cercual nu poate fi împlinit în mod provizor, nici prin absolvenți ai cursurilor informative, ci numai prin persoane, cari nu au nici această pregătire, cei angajați în mod trecător vor primi o remunerație lunară de 300 (treisute) cor., care se va ordonanța tot în modul perscris pentru secretarii substituiți.

Comunele vor plăti în fondul de salarizare al secretarilor comunali și cercuali tot suma ce au plătit-o până acum pentru salariul notarial, respective suma, la care e obligată să contribuie la acest salariu.

Binevoii a Vă confirma acestor di poziți, atât pe trecut, cât și pe viitor, iar în cazul când ați ordonat alte sume, îndreptați și coregați această ordonanță în sensul de mai sus.

Diferința dintre suma ce e datoră comuna să verse și între suma, ce i-se compete angajatului, se va acoperi prin dotație de stat. Deci dară la înalțurarea tabloului pentru dotația secretarilor veți trece în tablou și diferența de sub întrebare.

Aceste dispoziții de salarizare nu privesc celelalte dispoziții ale legilor, art 20 din 1900 și 60 din 1913, precum și alte dispoziții ulterioare ale noastre.

Situația secretarilor substituiți se va stabili ul-

terior. Pentru a evita or'ca confuzie și pentru a ști cu ce fel de secretari avem a face pe viitor veți numi:

a) pe secretarii calificați conform art. 20 din 1900 de „secretari comunali și cercuali“

b) pe cei cu cursul de o lună: „secretari substituiți“;

c) pe cei cari nu au absolvit acest curs: „secretari auxiliari“;

d) secretarii, cari înlocuiesc pe alți secretari în post, se vor numi: „secretari giranți“

Sibiu, la 8 Octomvrie 1919.

Pentru șeful resortului
Dr. Onișor,
secretar general.

Nr. 6,770.

Resortul îndus riei.

Ordonanță.

Asupra referatului șefului resortului industriei și comerțului Nr. 2342/1919 Consiliul Dirigent decide:

ART. I. Pe lângă fiecare cameră de comerț și industrie din teritoriul aflat sub conducerea Consiliului Dirigent va funcționa un delegat permanent al resortului industriei și comerțului, care are următoarele atribuțiuni:

1. Delegatul permanent al resortului industriei și comerțului reprezintă resortul pe lângă camerele de comerț și industrie și este organul de legătură între acestea din urmă și resortul industriei și comerțului.

2. Delegatul permanent e dator a lua parte la ședințele camerei și a contrasemna procesele verbale, având dreptul a suspenda executarea deciziunilor luate în ședință, până ce resortul industriei și comerțului se va pronunța asupra lor.

3. Delegatul permanent are obligațiunea a înainta resortului industriei și comerțului dări de seamă bilunare asupra activității camerelor de comerț și industrie. Pentru împlinirea acestei obligațiuni el are dreptul să controleze toate lucrările și scriptele camerei de comerț și industrie.

4. Odată cu darea de seamă delegatul permanent va înainta resortului industriei și comerțului și părerea și propunerile sale privitoare la măsurile de luat pentru promovarea industriei și comerțului din circumscripția camerei respective.

ART. II. Delegatul permanent al resortului industriei și comerțului va fi numit de șeful resortului industriei și comerțului și va beneficia de o diurnă lunară de 1200 cor.

Dacă nevoia o va cere, delegatul permanent poate să-și numească un secretar, care va fi încadrat ca funcționar al resortului industriei.

ART. III. Șeful resortului industriei și comerțului este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei ordonanțe.

Sibiu, la 20 Septembrie 1919.

Iuliu Maniu.

Mihai Popovici

Președintele Consiliului Dirigent. Șeful resortului industriei

Resortul justiției.

Rectificare.

Publicându-se greșit în „Gazeta Oficială” Nr. 55 din 17 Septembrie 1919 ordonanța 8090/1919 Pres. Just. se publică din nou textul rectificat.

Ordonanță

referitoare la urcarea limitelor de valoare, de despăgubire a sumelor de pedeapsă pecuniară și amenzi din legea rurală ung (art. XII din 1894)

Dispozițiunile legii XII din 1894, privitoare la limitele de valoare, despăgubiri, precum și la fixarea sumelor de pedepse pecuniare și amenzi, se modifică în următoarele:

ART. I. Orice limită de valoare statorită în legea amintită se urcă la suma înzecită a aceleia, și anume:

1. Limita de valoare fixată în § 93 punct a) și e) cu 60 cor. se urcă la 600 cor.
2. Limita de valoare din § 97 p. a) cu 60 cor. se urcă la 600 cor.
3. Limita de valoare din § 97 cu 60 cor., se urcă la 600 cor.
4. Limita de valoare din § 103 p. 3 cu 40 cor. se urcă la 400 cor.

ART. II. Sumele de despăgubire în § 110 al legii amintite se urcă la sumele lor inzece, și anume;

pentru un cal, câțar, măgar sau vită cornută în loc de 1 cor., 10 cor,

pentru o capră în loc de 70 fil., 7 cor.

pentru un porc în loc de 50 fil., 5 cor.

pentru o oaie în loc de 30 fil., 3 cor.

pentru o găscă în loc de 10 fil., 1 cor.

pentru alte paseri în loc de 5 fil., 50 fil.

ART. III. Orice limită minimală și maximală a pedepselor pecuniare și a amenzilor fixate în legea amintită, se urcă la suma lor înzecită, și anume:

1. Amenda de 200 cor. din § 14 se urcă la 2000 cor.
2. Pedeapsa pecuniară din § 93 cu 200 cor. se urcă la 2000 cor.
3. Pedeapsa pecuniară din § 94 cu 200 cor. se urcă la 2000 cor.
4. Pedeapsa pecuniară din § 95 cu 100 cor. se urcă la 1000 cor.

5. Pedeapsa pecuniară din § 96 cu 100 cor. se urcă la 1000 cor.

6. Pedeapsa pecuniară din § 114 cu 5 cor. se urcă la 50 cor.

8. Limita de pedeapsă pecuniară de 40 cor. din § 117 alin. 3 se urcă la 400 cor.

ART. IV. Această ordonanță intră în putere cu ziua publicării în „Gazeta Oficială”.

Sibiu, la 20 August 1919.

P. Pres. Cons. Dirigent:

Dr. Aurel Lazar,
șeful resortului de justiție.

Dr. Borcia,
secretar general.

Sibiu, 6 Octombrie 1919.

No. 8090.

Dr. Emil Hațeganu,
șeful resortului de justiție.

Rectificare.

Publicându-se greșit în „Gazeta Oficială” Nr. 55 din 17 Septembrie 1919 ordonanța 8091—1919. Pres. Just. se publică din nou textul rectificat.

Ordonanță

referit are la urcarea limitelor de valoare și a sumelor de pedeapsă pecuniară din legea silvică ungard (art. XXX I din 1879).

Dispozițiunile legii XXX I din 1879, privitoare la limitele de valoare, precum și la fixarea sumelor de pedepse pecuniare pentru contravențiile normate în aceeași lege, se modifică în următoarele:

ART. I. Orice limită de valoare statorită în legea amintită se urcă la suma înzecită a aceleia, astfel:

1. Valoarea stabilită în p. b. § ul 69 cu 60 coroane, se urcă la 600 coroane.
2. Valoarea stab. în §-ul 73 cu 60 cor., se urcă la 600 coroane.
3. Valoarea stab. în § ul 118 cu 20 cor., se urcă la 100 cor. se urcă la 1000 coroane.
4. Valoarea stab. în alineatul prim al § ului 138 cu 100 cor. se urcă la 1000 coroane.

ART. II Orice limită minimală și maximală a pedepselor pecuniare, statorite în legea amintită pentru diferitele contravențiuni, se urcă la suma înzecită a aceloră. astfel:

1. Pedeapsa pecuniară fixată în alin. 1-§ul 47 cu 200—800 coroane, respective 100—600 cor ane. se urcă la 2000—8000 coroane, respective 1000—6000 coroane, cea din alineatul 2, același §, dela 100—600 coroane se urcă la 1000—6000 coroane.
2. Pedepsele pecuniară din §-ul 48 cu 20—200 coroane, se urcă la 200—2000 coroane.
3. Pedepsele pecuniare din §-ul 49 cu 200—600 coroane, respective 600—2000 coroane, se urcă la 2000—6000, respective 6000—20,000 coroane.

4. Pedepsele pecuniare din §-ul 50 cu 200—600 coroane, respective 600—2000 coroane, se urcă la 2000—6000 coroane, respective 6000—20,000 coroane.

5. Pedepsele pecuniare din §-ul 51 cu 10—50 coroane, respective 200 coroane, se urcă la 100—500 coroane, respective 2000 coroane.

6. Pedepsele pecuniare din §-ul 53 cu 50—100 coroane, respective 2000 coroane, se urcă la 500—1,000 respective 20,000 coroane.

7. Pedepsa pecuniară din §-ul 58 cu 200 coroane, se urcă la 2000 coroane.

8. Pedepsele pecuniare din §-ul 77 cu 6 coroane, respective 2—6 coroane, se urcă la 60, respective 20—60 coroane.

9. Pedepsa pecuniară din §-ul 97 cu 10—50 coroane, se urcă la 100—500 coroane.

10. Pedepsa pecuniară din §-ul 99 cu 20 coroane, se urcă la 200 coroane.

11. Pedepsele pecuniare din §-ul 100:

punctul 1	cu	1	coroană	la	10	coroane.
"	2	"	1	"	"	10
"	3	"	80	filieri	"	8
"	4	"	30	"	"	8
"	5	"	60	"	"	6
"	6	"	20	"	"	2
"	7	"	10	"	"	1
"	8	"	4	"	"	40
"	9	"	2	"	"	20

12. Pedepsa pecuniară din §-ul 105 alineatul 1 cu 30 coroane la 300 coroane, iar dela alineatul 2, acelaș §, cu 20 coroane se urcă la 200 coroane,

13. Pedepsa pecuniară din §-ul 106 cu 1—50 coroane se urcă la 10—500 coroane.

14. Pedepsa pecuniară din §-ul 107 cu 1—20 coroane se urcă la 10—200 coroane.

15. Pedepsa pecuniară din §-ul 108 cu 1—20 coroane se urcă la 10—200 coroane.

16. Pedepsa pecuniară din §-ul 109 cu 4—40 coroane se urcă la 40—400 coroane.

17. Pedepsa pecuniară din §-ul 111 cu 10—40 coroane, se urcă la 10—400 coroane.

18. Pedepsa pecuniară din §-ul 113 cu 1—40 coroane, se urcă la 10—400 coroane.

19. Pedepsa pecuniară din §-ul 114 cu 10 coroane, se urcă la 100 coroane.

20. Pedepsa pecuniară din §-ul 116 cu 4—20 coroane, se urcă la 40—200 coroane.

21. Pedepsa pecuniară din §-ul 206 alineatul 1 cu 200—2000 coroane, se urcă la 2000—20,000 coroane, iar cea dela alineatul 2 cu 20—200 coroane, se urcă la 200—2000 coroane.

ART. III. Această ordonanță intră în putere cu ziua publicării în „Gazeta Oficială”.

Sibiu, 1920 Octombrie 1919.

P. Presidentul Consiliului Dirigent

Dr. Aurel Lazar,

Dr. Borcia

șeful resortului de justiție.

Secretar general.

Sibiu, la 6 Octombrie 1919.

Dr. Emil Hațieganu.

Nr. 8991.

șef de resort.